

การอภิปรายผลการวิจัย

บทนี้เป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งครอบคลุมสาระสำคัญดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ในการวิจัย สมมติฐานการวิจัย วิธีการดำเนินการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอเป็นลำดับดังต่อไปนี้

สรุปการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ไว้ดังต่อไปนี้

1.1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ใน 3 ด้านคือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล

1.2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ว่ามีประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ใน 3 ด้านแตกต่างกันหรือไม่คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล

1.3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ว่ามีการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ใน 3 ด้าน

แตกต่างกันหรือไม่ คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล

1.4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานประชาสัมพันธ์มาปรับปรุงงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2. สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 แล้วผู้วิจัย ได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

2.1. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีตำแหน่งต่างกันมีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผลแตกต่างกัน

2.2. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผลแตกต่างกัน

2.3. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ต่างกัน มีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผลแตกต่างกัน

2.4. หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีตำแหน่งต่างกันมีประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน

2.5. หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีประสบการณ์ต่างกันมีการประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน

2.6. หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ต่างกันมีประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน

8. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและ สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 จำนวน 160 คน กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 114 คน กำหนดการสุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.2.1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) ซึ่งถามเกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง ความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ และจังหวัดที่ตั้งของสำนักงาน

3.2.2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ในงาน 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน จำนวน 11 ข้อ ด้านการดำเนินงาน 21 ข้อ แบ่งเป็น การจัดโครงสร้าง 8 ข้อ การจัดบุคคล 5 ข้อ และการตั้งการ 7 ข้อ ด้านการประเมินผล 8 ข้อ

3.2.3 เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) และแบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended Questionnaire) ให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบปัญหา และข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ส่วนคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน แล้วนำไปทดลองใช้กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นแยกเป็น ด้านการวางแผน .95 ด้านการดำเนินงาน .91 ด้านการประเมินผล .95 และรวมทั้งฉบับ .97

3.3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขอหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยส่งทางไปรษณีย์เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจำนวน 114 ฉบับ และผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองได้ครบทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

3.4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นตอน ๆ ดังนี้

3.4.1 หาค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นรายชื่อและรายด้าน

3.4.2 หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นรายชื่อและรายด้าน และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t - test) และค่าเอฟ (F - test) ตามตัวแปรอิสระโดยสรุปเป็นข้อ ๆ แล้วจัดอันดับความสำคัญตามค่าความถี่ จำแนกตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

3.4.3 ตอนที่ 3 หาค่าความถี่และค่าร้อยละของข้อมูลเป็นรายชื่อในการรวบรวมปัญหาและแจกแจงรายละเอียดในข้อเสนอแนะการบริหารงานประชาสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ปรากฏผลดังนี้

4.1. การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผลในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้ผลดังนี้

4.1.1 ด้านการวางแผน

4.1.1.1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$)

4.1.1.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$)

4.1.1.3 ศึกษาธิการอำเภอ เห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$)

4.1.1.4 หัวหน้างานบริหารทั่วไปของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เห็นว่าประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผนโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$)

4.1.1.5 หัวหน้างานบริหารทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$)

4.1.2 ด้านการดำเนินงาน

4.1.2.1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.01$)

4.1.2.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$)

4.1.2.3 ศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 2.98$)

4.1.2.4 หัวหน้างานบริหารทั่วไปของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$)

4.1.2.5 หัวหน้างานบริหารทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านด้านการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$)

4.1.3 ด้านการประเมินผล

4.1.3.1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$)

4.1.3.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.09$)

4.1.3.3 ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$)

4.1.3.4 หัวหน้างานบริหารทั่วไปของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$)

4.1.3.5 หัวหน้างานบริหารทั่วไปของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ มีความเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.71$)

4.2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มี ตำแหน่งประสบการณ์ในตำแหน่ง ความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ แตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

4.2.1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีตำแหน่งต่างกันมีทัศนะต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในภาพรวม 3 ด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.2.2 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันมีทัศนะต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในภาพรวม 3 ด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.2.3 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ต่างกันมีทัศนะต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในภาพรวม 3 ด้านและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล ตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง ความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ในทัศนะของหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สรุปผลได้ดังนี้

4.3.1. หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่มีตำแหน่งต่างกันมีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในภาพรวมและด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่รายด้านด้านการวางแผนและการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

4.3.2 หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกันมีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.3.3 หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ต่างกันมีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ในด้านการวางแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ในด้านการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

4.4 การวิเคราะห์รวบรวม ปัญหา และข้อเสนอแนะในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ทั้ง 3 ด้าน ตามทัศนคติของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ สรุปได้ดังนี้

4.4.1 ปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ โดยภาพรวมมีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 72.59 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่ามีปัญหาในด้านการดำเนินงานมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 35.64 และในการประเมินผลมีปัญหาน้อยที่สุดคิดเป็นร้อยละ 8.44

4.4.2 ข้อเสนอแนะในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอจัดเรียงจากข้อเสนอแนะที่มีความถี่

สูงสุด 5 อันดับ คือจัดงบประมาณให้เพียงพอ 20 ความถี่ จัดฝึกอบรมให้ความรู้ 15 ความถี่ จัดบุคลากรให้เพียงพอและเหมาะสม 13 ความถี่ ควรมีงานประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะในระดับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ 10 ความถี่ และควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ 3 ความถี่

การอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล ตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญสม พึ่งปาน (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพ โดยภาพรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ประยูรท์ โชษัด (2537 : 137) ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทในจังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับ คณิงนิจ กาญจนบุษย์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารงานศูนย์ฯ มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษภาคใต้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนมีทัศนะอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ นवलศรี อุทัยเชษฐ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรเทคโนโลยีหมู่บ้านของวิทยาลัยเทคนิคในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่เหมาะสมปานกลาง

ผลการวิจัยที่มีความสอดคล้องกันแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง นั้นน่าจะเป็นผลมาจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่จะต้องกำหนดนโยบายและดำเนินการจัดการศึกษาภายในอำเภอจะต้องใช้กระบวนการบริหารและทักษะในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การวางแผน การจัดองค์การ หรือ เทคนิคมนุษยสัมพันธ์ ที่จะให้การดำเนินการจัดการศึกษาภายในอำเภอประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ในกระบวนการบริหารนั้นจะต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความร่วมมือ ความเข้าใจ และให้การสนับสนุน การไม่เห็นความสำคัญของงานประชาสัมพันธ์ตั้งแต่กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล จึงทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับปานกลาง

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนำมาแยกอภิปรายได้ดังนี้

1.1 ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ ชูประสูติ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของศึกษาธิการอำเภอในด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ ตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สมเกียรติ ฉิมแก้ว (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ระดับการปฏิบัติตามกระบวนการวางแผนบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอ โดยส่วนรวมและรายชั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยที่ค้นพบถึงประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลางนั้นน่าจะเป็นผลมาจากความรู้ความเข้าใจในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ที่เริ่มต้นจากการศึกษาสำรวจข้อมูล ไปจนถึงการติดตามและประเมินผล

แผนงานทั้งในระหว่างและภายหลังการดำเนินงานตามแผน แต่บุคลากรที่รับผิดชอบในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ไม่ให้ความสำคัญต่อการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ที่จะต้องประชาสัมพันธ์ให้กับงานด้านอื่น ๆ ของสำนักงาน ทำให้ไม่มีการศึกษาสภาพข้อมูลเพื่อทำการวางแผนประชาสัมพันธ์ ระดับประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์จึงอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญสม พึ่งปาน (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพในทัศนะของผู้บริหารและครูในด้านการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ประสทธิ ชูประสูติ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอในด้านการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ ตามทัศนะของผู้บริหารการศึกษาในจังหวัดตรัง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ขัดแย้งกับ คณิงนิจ กาญจนบุษย์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารงานศูนย์ฯ มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษภาคใต้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนครูผู้สอนอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้น่าจะมาจากการที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอไม่มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์โดยตรง การจัดองค์การ การจัดโครงสร้าง และการสั่งการ ภายในสำนักงานจึงเป็นเพียงงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของงานบริหารทั่วไป ซึ่งสำนักงานจะมีเจ้าหน้าที่เพียงคนเดียวหรือสองคน ความรับผิดชอบต่องานบริหารทั่วไปล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานภายในองค์การ ประสิทธิภาพในการบริหารงานประชาสัมพันธ์เพื่อให้สำนักงานดำเนินงานภายในและภายนอกองค์การจึงลดน้อยลงอยู่ในเพียงระดับปานกลาง

1.3 ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญสม พึ่งปาน (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพในทัศนะของ

ผู้บริหารและครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้เป็นผลมาจากกระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์ที่มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่กระบวนการวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล การขาดการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ที่ดี การขาดบุคลากรที่จะปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์โดยตรงส่งผลต่อการประเมินผลที่จะเป็นเครื่องชี้ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้บริหารที่ปรับปรุงแก้ไขกระบวนการบริหารการดำเนินงานในสำนักงาน การประเมินผลงานประชาสัมพันธ์จะต้องมีหลักเกณฑ์และมีเครื่องมือที่ดีในการประเมิน

ดังนั้น การวางแผน การดำเนินงาน ที่อยู่ในระดับปานกลางมาตั้งแต่ต้นจึงส่งผลทำให้การประเมินผลงานประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลางด้วย

2. ตามที่พบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีตำแหน่งต่างกันมีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยขัดแย้งกับผลการวิจัยของประสิทธิ์ ชูประสูติ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารการศึกษาที่สังกัดต่างกันเห็นว่า ระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของศึกษาธิการอำเภอ โดยภาพรวมแตกต่างกัน ขัดแย้งกับ นวลศรี อุทัยเชษฐ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารกับอาจารย์วิทยาลัยเทคนิคในจังหวัดชายแดนภาคใต้เห็นว่า การบริหารหลักสูตรเทคโนโลยีหมู่บ้านด้านการวางแผน การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การรายงาน การงบประมาณ และโดยส่วนรวมแตกต่างกัน ขัดแย้งกับบุญสม พึ่งปาน (2533 : บทคัดย่อ) พบว่า ผู้บริหารและครูมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามกระบวนการบริหารงานของผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพ โดยรวมทุกด้านและรายด้านแตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่ค้นพบแสดงให้เห็นว่า ความรู้ความเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์ในปัจจุบันมีการให้ความรู้ความเข้าใจ เผยแพร่อบรม ในวิธีการ เทคนิค ต่าง ๆ มากมาย และการเข้าสู่ตำแหน่งฝ่ายบริหารทั้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป

สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ก็จะต้องผ่านการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์ และในขณะที่เทคโนโลยีสมัยใหม่ การสื่อสารที่ทันสมัย รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินงานภายในสำนักงานจึงสะดวกสบายต่อการบริหารงานประชาสัมพันธ์มาก เช่น การรวบรวมข้อมูล การแจ้งข่าวสารทางวิทยุ หรือการขอความร่วมมือในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ทำให้ตำแหน่งในการบริหารงานประชาสัมพันธ์ไม่มีความแตกต่าง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3. ตามที่พบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีประสิทธิภาพในตำแหน่งต่างกัน มีทักษะต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยสอดคล้องกับจรูญ พรหมสุข (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานในเขตการศึกษา 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพต่างกัน มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ นวลศรี อุทัยเชษฐ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารวิทยาลัยเทคนิคในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารต่างกันเห็นวาระระดับการปฏิบัติการบริหารหลักสูตรเทคโนโลยีหมู่บ้านในแต่ละด้าน และโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับสมเกียรติ ฉิมแก้ว (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามกระบวนการวางแผนบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอที่มีความแตกต่างกันในด้านประสิทธิภาพดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ โดยส่วนรวมและรายขั้นตอน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่มีความสอดคล้องกันแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพในตำแหน่งมิได้ส่งผลต่อการบริหารงานประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ไม่ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบการประชาสัมพันธ์ แผนงานประชาสัมพันธ์ที่สำนักงานมีไว้จะเป็นแผนงานที่ความต่อเนื่องหรือเป็นแผนงานของปีที่ผ่านมา โดยไม่ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการที่จะคิด

กำหนดแผนงานประชาสัมพันธ์ใหม่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งเป็นผู้บริหารสำนักงานและหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงาน ไม่ได้เน้นงานประชาสัมพันธ์เท่าที่ควรจึงส่งผลต่อการเรียนรู้ การทำความเข้าใจกับงานประชาสัมพันธ์จึงไม่เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงขึ้น การบริหารงานประชาสัมพันธ์ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลจึงเป็นไปในรูปแบบเดิมโดยไม่ต้องแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นมาก ผู้ที่ประสบการณ์ในตำแหน่งมากกับผู้ประสบการณ์ในตำแหน่งน้อยจึงแทบจะไม่ต้องดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการบริหารงานประชาสัมพันธ์ประสบการณ์ในตำแหน่งทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ไม่ความแตกต่างกัน

4. ตามที่พบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ต่างกันมีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล แตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับประสิทธิ์ ชูประสูติ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันเห็นว่าระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของศึกษาธิการอำเภอโดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่พบแสดงให้เห็นว่า ความรู้ในงานประชาสัมพันธ์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานบรรลุความสำเร็จ การที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในสำนักงาน มีความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ จะทำให้มีความเข้าใจในกระบวนการของงานประชาสัมพันธ์ ให้มีความสำคัญ และใช้งานประชาสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์ต่อสำนักงานนั้น ๆ ได้ เมื่อความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ต่างกันจึงส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 แตกต่างกัน

บริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล ในภาพรวมแตกต่างกัน ผลการวิจัยสอดคล้องกับ เพ็ญพร เหมนุประสงค์ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์มีทัศนคติต่อสมรรถภาพในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ประสทธิ ชูประสูติ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารการศึกษาที่สังกัดต่างกัน เห็นว่าระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของศึกษาธิการอำเภอโดยภาพรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับ เสกสรรค์ สีใส (2534 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการวางแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 9 พบว่า หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอกับหัวหน้างานบริหารทั่วไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันในขั้นเตรียมการวางแผน

ผลการวิจัยที่สอดคล้องกันกับผลการวิจัยที่ค้นพบ แสดงให้เห็นว่า หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอซึ่งรับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ของสำนักงานมีการบริหารงานประชาสัมพันธ์แตกต่างกัน ทั้งนี้ น่าจะมาจาก สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานการศึกษาธิการอำเภอในฐานะที่ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา หน่วยงานในสังกัดมีสายงานการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น การประสานงานและปฏิบัติกับบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาด้วยกัน การประชาสัมพันธ์ภายในสังกัดจึงเป็นไปโดยสะดวก ซึ่งแตกต่างจากสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่ลักษณะงานส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะของการประสานงานทั้งภายในหน่วยงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความรับผิดชอบของหัวหน้างานบริหารทั่วไปในการดำเนินการทางการศึกษาจึงกว้างและครอบคลุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การศาสนา และการวัฒนธรรม เช่น โรงเรียนราษฎร์ วัด โรงเรียนสอนศาสนา กุรฺสกา การประชาสัมพันธ์ที่จะให้เกิดความร่วมมือ ความเข้าใจในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอให้มีประสิทธิภาพจึงดำเนินไปได้ยากกว่า จึงทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเขตการศึกษา 2 แตกต่างกัน

6. ตามที่พบว่า หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีทัศนคติต่อประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่ค้นพบสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลศรี อุทัยเชษฐ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า อาจารย์วิทยาลัยเทคนิคในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประสบการณ์สอนต่างกันเห็นว่าระดับปฏิบัติการบริหารหลักสูตรเทคโนโลยีหมู่บ้าน ในแต่ละด้านและโดยส่วนรวม ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับจรูญ พรหมสุข (2538 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการขยาย โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ คณิงนิจ กาญจนบุษย์ (2536 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารงานศูนย์ฯและครูผู้สอนที่มีความแตกต่างกันในด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมีทัศนคติต่อการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารงานของศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ภาคใต้ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่ค้นพบแสดงให้เห็นว่า งานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่ต้องความรู้ความเข้าใจในการบริหารงาน ประสบการณ์ในตำแหน่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะบริหารงานประชาสัมพันธ์ให้ดำเนินการไปได้โดยสะดวก การบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานที่อาศัยความร่วมมือกันตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผล หัวหน้าการประถมศึกษาและศึกษาธิการอำเภอที่เป็นผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบาย และมีความรู้ความเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์ดีจะเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือให้การบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานเป็นไปด้วยดี ประสบการณ์ในตำแหน่งของหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จึงทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ไม่แตกต่างกัน

7. ตามที่พบว่าหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่มีความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ต่างกันมีทัศนคติต่อ

ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 แตกต่างกัน ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับประสิทธิ ชูประสูติ (2533 : บทคัดย่อ) ศึกษาพบว่า ผู้บริหารการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันเห็นว่าระดับการปฏิบัติงานตามกระบวนการบริหารของศึกษาธิการอำเภอ โดยภาพรวมแตกต่างกัน

ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้น่าจะมาจากการทำงานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและหัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอจะต้องมีความรู้ความเข้าใจตั้งแต่ขั้นการวางแผนที่จะมีการศึกษาสภาพ การรวบรวมปัญหาความต้องการในงานที่จะประชาสัมพันธ์ ในขั้นการดำเนินการจะต้องจัดบุคลากรให้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสม และการประเมินผลที่จะต้องใช้หลักเกณฑ์และเครื่องมือที่เหมาะสม กระบวนการบริหารงานประชาสัมพันธ์จะต้องใช้ความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างมาก การที่หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีความรู้ในงานประชาสัมพันธ์ต่างกันจึงส่งผลทำให้ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 มีความแตกต่างกัน

8. จากการรวบรวมปัญหา ข้อเสนอแนะ การบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ในด้านการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล นำมาอภิปรายได้ดังนี้

8.1 ปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ในภาพรวมมีปัญหาในด้านการดำเนินงานมากที่สุด ทั้งนี้ น่าจะมาจากภาระที่การดำเนินงานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่มืองค์ประกอบมาก เช่น การจัดบุคคลเข้าทำงาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จะขาดบุคลากรที่จะทำหน้าที่ในงานประชาสัมพันธ์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุเทพ เดชะชีพ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาคุณสมบัตินี้ และภาระหน้าที่ของนักประชาสัมพันธ์ ในองค์กรพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่างานด้านการประชาสัมพันธ์นั้นมีความสำคัญมาก

ควรที่จะมีฐานะงานเป็นแผนกอิสระขึ้นตรงกับผู้บริหาร แต่ในความเป็นจริงแล้วฝ่ายประชาสัมพันธ์ส่วนมากยังอยู่ร่วมกับฝ่ายอื่น ทั้งในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษานิเทศการอำเภอก็จัดให้งานประชาสัมพันธ์อยู่ในงานบริหารทั่วไปที่จะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบน้อย มีภาระงานมาก งานประชาสัมพันธ์ที่ไม่ใช่เป็นเพียงงานประชาสัมพันธ์เฉพาะงานบริหารทั่วไป แต่เป็นการประชาสัมพันธ์ในทุกงานของสำนักงาน เช่น งานการเจ้าหน้าที่ งานการเงินและพัสดุ งานนิเทศการศึกษา และงานที่โรงเรียนให้สำนักงานช่วยประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียน การมีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่ทำหน้าที่เดียวกับงานบริหารทั่วไปจึงมีปัญหาในการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานมาก

เมื่อพิจารณาปัญหาการบริหารงานประชาสัมพันธ์เป็นรายด้านปรากฏดังนี้

8.1.1. ปัญหาในด้านการวางแผน

ในการด้านการวางแผนงานประชาสัมพันธ์มีปัญหาในเรื่องการดำเนินงานตามขั้นตอนการวางแผนงานประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้เนื่องจาก การวางแผนงานประชาสัมพันธ์เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะส่งผลงานประชาสัมพันธ์ในขั้นต่อไป สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษานิเทศการอำเภอ ไม่ได้รับการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร จึงทำให้กิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนงาน ไม่สามารถปฏิบัติได้ และกิจกรรมที่กำหนดไว้ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ปัจจัยเหล่านี้จะไม่เกิดปัญหาขึ้นถ้าได้รับการวางแผนที่ดี รู้จักหาการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร งบประมาณ การศึกษากิจกรรมที่จะกำหนดไว้ในแผนและยืดหยุ่นให้แผนงานที่วางไว้สามารถปฏิบัติการได้สำเร็จ

8.1.2. ปัญหาในด้านการดำเนินงาน

ในด้านการดำเนินงานผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในเรื่องการจัดบุคคลเข้าทำงานในงานประชาสัมพันธ์มากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก โครงสร้างการจัดองค์การสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษานิเทศการอำเภอ ไม่เอื้อต่อการประชาสัมพันธ์คือเป็นงานที่อยู่ในความรับผิดชอบของงานบริหารทั่วไป จึงเกิดปัญหาจากการที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ บุคคลที่ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์จึงต้องทำหน้าที่อื่นด้วย งานประชาสัมพันธ์จึง ไม่ได้เป็นงานที่ฝ่ายบริหารทั่วไปจะให้ความสำคัญมากกว่างานด้านอื่น ๆ

ปัญหาการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอจึงเกิดปัญหาขึ้น

8.1.3. ปัญหาด้านการประเมินผล

ในด้านการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาในเรื่องไม่มีผู้รับผิดชอบในการประเมินผลที่เป็นเช่นนี้ก็เกิดจากสาเหตุเดียวกับปัญหาการดำเนินงาน คือ โครงสร้างองค์การไม่เอื้อต่อการประชาสัมพันธ์ การที่มีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอแล้วจะทำให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ทำการประเมินผลงานประชาสัมพันธ์ที่ปฏิบัติไปแล้วจึงเป็นเรื่องยุ่งยากที่จะดำเนินการได้ ทั้งนี้การประเมินผลเป็นเรื่องที่จะวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ที่ดำเนินการไปแล้ว หลักเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมินผล ก็จะต้องมีหลักเกณฑ์และมีเครื่องมือวัดที่ดีด้วย ดังนั้นผู้ที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์จึงมักจะไม่ได้ดำเนินการในเรื่องการประเมินผลงานประชาสัมพันธ์

8.2 ข้อเสนอแนะการบริหารงานประชาสัมพันธ์ในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2

ข้อเสนอแนะที่มีความดีในการเสนอแนะมากที่สุดคือ การจัดงบประมาณให้เพียงพอ รองลงมาคือ การฝึกอบรมให้ความรู้งานประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ก็เพราะงานบริหารทั่วไปเป็นงานที่มีความรับผิดชอบในภาระงานด้านอื่นนอกเหนือจากงานประชาสัมพันธ์ เช่นงานบริหารทั่วไปในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจะต้องรับผิดชอบ คือ งานสารบรรณ งานสวัสดิการ งานดำเนินการตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา งานยานพาหนะ งานขยายโอกาสทางการศึกษา และงานอื่นๆซึ่งมิได้อยู่ในความรับผิดชอบของงานใด ส่วนงานบริหารทั่วไปในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอต้องรับผิดชอบคืองานสารบรรณ งานธุรการ และงานธุรการของกรมที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม เป็นต้น หัวหน้างานบริหารทั่วไปของสำนักงานจึงจำเป็นต้องมีงบประมาณสนับสนุน ดังนั้นฝ่ายบริหารทั่วไปจะต้องใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนร่วมกับฝ่ายบริหารของสำนักงานที่จะจัดหางบประมาณ นอกจากนี้งานด้านประชาสัมพันธ์ก็ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในงานประชาสัมพันธ์พอสมควร การจัดให้บุคลากรที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจไปปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์จะส่งผลเสียต่อสำนักงานมากกว่าที่จะได้รับความร่วมมือและความเข้าใจ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไป

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จึง
ได้มีข้อเสนอแนะการบริหารงานประชาสัมพันธ์ดังที่กล่าวมา

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการวางแผน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอควรให้ความสำคัญในการวางแผนงานประชาสัมพันธ์การวางแผนงานประชาสัมพันธ์
ที่จัดทำโดยไม่มี การสำรวจ สภาพปัญหา ความต้องการ และการพัฒนาความรู้ความเข้าใจใน
การวางแผนงานประชาสัมพันธ์ให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ ทำให้การ
ประชาสัมพันธ์ประสบความสำเร็จตั้งแต่ยังไม่เริ่มต้นดำเนินงาน การวางแผนงาน
ประชาสัมพันธ์จึงสมควรจะได้รับการวางแผนกำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์ร่วมกัน
ระหว่างหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ และหัวหน้างานบริหารทั่วไป
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหน้างานบริหารทั่วไปสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ
แล้วกำหนดคณะทำงานเสริมเพื่อการวางแผน การประสานแผนงานร่วมกันกับหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง รวมทั้งการติดตามและประเมินผลแผนงานทั้งในระหว่างและภายหลังการ
ดำเนินการเพื่อปรับปรุง ยึดหยุ่นแผนงานประชาสัมพันธ์ให้ได้รับการปฏิบัติงานอย่างมี
ประสิทธิภาพ จึงจะทำให้การวางแผนงานประชาสัมพันธ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ด้านการดำเนินงาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการ
อำเภอควรปรับปรุงการจัดบุคลากรในงานประชาสัมพันธ์ให้เหมาะสม แม้จะเป็นข้อจำกัด
ในเรื่องของโครงสร้างองค์กร แต่สามารถพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติให้ความรู้ความเข้าใจใน
งานประชาสัมพันธ์ได้โดยการสนับสนุนบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่ง
ปัจจุบันมีการฝึกอบรมในงานประชาสัมพันธ์มากมาย เพื่อที่จะให้บุคลากรที่ปฏิบัติงาน
ประชาสัมพันธ์มีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่องานประชาสัมพันธ์ สามารถปฏิบัติ
งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ หัวหน้าการประถมศึกษา และศึกษาธิการอำเภอ ควรจะ
สนับสนุนเครื่องมือ สื่อการประชาสัมพันธ์ให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์
ได้ปฏิบัติงาน

1.3 ด้านการประเมินผล สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ควรจัดตั้งคณะกรรมการตามความเหมาะสมเพื่อทำการประเมินผลระหว่างดำเนินงานและภายหลังการดำเนินงานอย่างจริงจัง โดยสร้างหลักเกณฑ์และใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการประเมินมากพอที่จะวัดการบริหารงานประชาสัมพันธได้ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและศึกษาธิการอำเภอ ควรยอมรับผลจากการประเมินเพื่อทำการปรับปรุงงานประชาสัมพันธ

1.4 ตามข้อเสนอแนะว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 จะสูงขึ้นเมื่อสำนักงานมีการจัดงบประมาณให้เพียงพอและมีการฝึกอบรมให้ความรู้งานประชาสัมพันธ จึงสมควรที่จะวางแผนที่จะจัดสรรงบประมาณ ทางงบประมาณด้วยวิธีการอื่น ๆ เพื่อที่จะบริหารงานประชาสัมพันธได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยในอนาคต

เพื่อให้การวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานประชาสัมพันธในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 2 ได้มีการศึกษาอย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยขอเสนอแนะไว้ดังนี้

2.1 ควรศึกษากระบวนการวางแผนการบริหารงานประชาสัมพันธในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2.2 ควรศึกษาวิธีการใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2.3 ควรศึกษากระบวนการติดต่อสื่อสารในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2.4 ควรศึกษาวิธีการสร้างหลักเกณฑ์และเครื่องมือในการประเมินผลการบริหารงานประชาสัมพันธในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ

2.5 ควรศึกษาการบริหารงานประชาสัมพันธในหน่วยงานทางการศึกษาที่ระดับสูงขึ้น คือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด